

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Félévre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanácsoknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Félfélévre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtűzsdéber, Kőszl János, Hochrein J. és fia i. üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP. 123

Hirdetéseket
elfogad a kiadó hivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legulányosabb árak szabhatók. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr = 60 fillér helyegdíj fizetendő.

Nyilválttér sor 1 ft 2 korona.

Kéziratok
a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hitelezések alapítása.

Alig mulik hét, hogy egy-két újabb takarékpénztár vagy bank alapításának hírének hozná. És ezek nem oly helyeken keletkeznek, hol még nincs hitelintézet, hanem oly helyeken, hol már több is van. A fővárosban nem rég nyílt meg a belvárosi takarékpénztár, utána megalakult a terézvárosi és a szárnyaló hírek már tudnak alakulni levő lipótvárosi takarékpénztárról, de bizonyosan nemsokára hírt veszünk erzsébetvárosi, józsefvárosi, ferencvárosi, köbányai stb. takarékpénztárról. Körülbelül így áll az vidéki városokban is. Főképpen a kérdés, hogy ez alapításoknak van-e gazdasági céljuk és indokuk, vagyis szükségese-e? Mert ha nem szükségese, az idő, mely nem tűr semmi fölöslegest, célszerűtlen, el fogja söpörni. És ha csak az új gyöngye hajtásokat söpörné el a vihar, ez még nem volna baj, hanem féltő, hogy még a régi sudaras fákat is megingatja s egész hitelválságot fog teremteni.

Az alapításoknak kedvez, hogy a takarékosági szellem hazánkban nem szorítódik már egyes osztályokra vagy körökre, hanem megragadta a társadalomnak széles rétegeit. Nem panaszkodhatunk többé a tőkeképződés hiányáról, sőt bátran mondhatjuk, hogy évről-évre mind több, újabb és újabb tőke alakul, mely gyümölcsöző elhelyezést keres, mely előtt egyes régi források bedugultak, különösen megszűnt az államhitel igénybevétele. A kamatláb is egyre hanyatlók s azt a régi kamatlábat, mit ma egyáltalán nem lehet elérni az egyszerű, de biztos elhelyezéssel, megpróbálják a vállalkozás által kinyerni. Vajon e célra megfelelő vállalkozás-e a hitelintézet s nem szélesebb és biztosabb alapot nyújt-e az ipari vállalkozás, melynek hazánkban még bő tere van s a mely sokkal kevésbé van kiaknázva, mint a hitelintézeti vállalkozás?

Az új hitelintézeti vállalkozások mellett rendszerint azt az érvelést hozzák fel, hogy még számos társadalmi kör és réteg van, melyek nem részesülnek a hitelezésben. Mernők ez állítás valódiságát kétségbe vonni és mernők azt állítani, hogy úgy a fővárosban, mint a vidéken az, a ki a hitelt megérdemli és anyai hitelt, a mennyit megérdemel, meg is tudja szerezni. Az új intézetek csak arra vezetnek, hogy az egyesek

a kellő mérvben túl terjesztik ki hitelezést s oly hitelt tesznek szert, melyre nincs szükségük és a melyet nem tudnak kellőleg felhasználni. Az ily hitel-túlerjesztés aztán nem is mindig az ipar, az üzlet emelésére, hanem számos esetben csak az illetők fogyasztásának növekedésére, vagyis könnyelműsége vezet. És minél több a hitelintézet, annál bajosabb is az egyesek ellenőrzése s igen könnyen megcsúszik, hogy az adósok nem fizetnek, hanem folytonosan csak prolongálnak és a lejáratokra fedezetet tulajdonképpen csak hitelökkel, a más intézetnél folyó pénzzel nyújtanak. Még nálunk nincs meg az a jó szokás, mely a hitelulerjesztéseknek gátat vet, hogy minden kereskedő, iparos és gyáros mindennemű hitelszükségletét csakis egy hitelintézetnél elégíti ki, hanem fordul minden intézethez, melytől hitelt remélhet, vagy tényleg kap is.

És a számos egymással versengő hitelintézet még koránt sem teszi olcsóbbá a hitelt, sőt ellenkezőleg éppen meg is drágíthatja. Ne feledjük azt, hogy a hitelintézet, neveztessek az takarékpénztárnak vagy banknak, mely tisztán a bankszerű üzletekre vonatkozik, nyereségét nem a saját, hanem főleg az idegen tőkékből meríti. A saját tőke kamatát vagy jövedelmét, különösen ha ez a tőke csekély, fölemészti, sőt esetleg még csak nem is fedezi a sok üzleti költség. Igyekeznie kell idegen pénzt, különösen betétet szereznie és természetesen ezért nagyobb kamatot is fizet, mint a régi megállapított hitelintézet. De ez a tény, különösen ha az új intézet nagyobb mérvben tesz szert betétekre, a régi intézeteket nemcsak arra kényszeríti, hogy a betétek kamatlábat le ne szállítsák, hanem esetleg arra is viszi, hogy ezeket némileg emeljék és ezt tenni fogják esetleg már akkor, midőn a megszokott betétnövekedés elmarad. Már pedig ha az intézetek rendelkezésére álló tőkék kamata feiszáll, maguk is kénytelenek a kamatlábat emelni és a versengés dacára a hitelt megrágnak. De ezt figyelmen kívül hagyva, tény az, hogy az új hitelintézet a hitelt nem adhatja oly olcsón, mint a régi, valamint tények lehet venni, hogy az új intézet, ha nem is von el tőkéket a régittől, nem engedi meg, hogy amannak tőkék nagyobb arányban szaporodjanak. Már pedig bizonyos, hogy ha a régi intézetnél a

tőkék nagyobb mérvben felszaporodnak, bizvást fordulhat a kamatláb leszállításához és más irányban pedig éppen a szaporodó tőkék értékesíthetése végett a hitelnek kül- és belterjes szaporításához fordul, vagyis az egyeseknek nagyobb hiteleket engedélyez, másrészt pedig igyekezni fog felelő számát szaporítani és azokat is hitelben fogja részesíteni, kik tőle eddig hitelt nem kaptak, mindig föltéve, hogy az illetők különben hitelképesek. A hitelviszonyok korántsem a hitelintézetek külterjes, hanem belterjes fejlődése által javulnak. Ez a dolog természetében fekszik. A külterjes fejlődés, vagyis a hitelintézetek szaporodása, csak növeli az igazgatási költségeket és csak fölösleges kiadásokat okoz. Az efféle szükségtelen alapítások nem is annyira közérdekben mint egyéni érdekekből létesülnek. Nagy szerepet játszik benne a hiúság és a feltűnési viselkedés és a czimkórság.

Még egy tényre szeretnők figyelemmel az alapítókat és azokat, kik az alapítók szava-ra az új alapításba belemennek. Az új intézetek a legjobb akarat és szándék mellett sem fizethetnek az első években oly osztalékot, minőt a részvényesek, kik többnyire a régi intézeteket nezik, remélnék. Biz azoknak az osztalékot meglehetősen szűkmarkuan kell kimérni, nézve azt, hogy az első év sokat emészt föl alapítási költségekben, másrészt a kiadás semmi arányban sincs a jövedelemmel, a menyiben az új intézetnek csak kevés idegen tőke áll rendelkezésére. A reményeikben csalódott részvényesek igyekeznek a részvényeken túladni s a részvények árfolyama csökken. A csökkenő árfolyammal együtt hanyatlók az új intézet iránt való bizalom is, s a mi különösen kifejezést nyer, hogy a betétek nem igen akarnak szaporodni. Ha egy pár év letelte után az intézet éppen nem, vagy alig mutat emelkedést, a bizalmatlanság a részvényesek közt meg fokozódik s az intézet lassu enyészését előidézheti a részvények árfolyamának csökkenése és bukását, ha ez az árfolyamcsökkenés általános bizalmatlanság idejében áll elő.

Nem kell ily általánosságoknak hinnünk, de a múlt tanúságait nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Ez a múlt pedig nem is vajami távol fekszik előttünk. Csak a 25 év előtti időkre kell visszaemlékeznünk. Még abban az időben kevés volt a hitelintézetünk

Indokolt volt azoknak szaporítása. De szaporították azokat oly arányban és mérvben, hogy a hitelintézeteknek jóformán sokkal több volt a saját tőkéjük, mint az idegen tőke. Az intézetek, melyek részvényeseiknek mégis nagy osztalékokat vagy legalább is olyanokat akartak fizetni, mint a régiek, mindenféle indokolatlan és kockázatos vállalkozásokba bocsátkoztak, melyek azután elvitték tőkéjüket. Különösen a fővárosban sorban elbuktak a különböző című és alakú hitelintézetek, melyek semmi szükségnek, különösen a hitel legitim szükségének nem feleltek meg. És ha csak maguk a pénzintézetek buktak volna el, a bajt még el lehetett volna viselni! De szere-száma sincs azoknak a kereskedőknek, kik véglegesen elbuktak vagy csak hosszú évek mlntán tudták kiheverni a sok bank, takarékpénztár és szövetkezet áldását, mely nekik megengedte hitelök túlterjesztését. És mennyi küzdelembe került még azoknak az intézeteknek is, melyek vállalkozásokba, fizérésekbe és speculációba nem bocsátkoztak, hogy helyzetüket megtarthassák s az ár által el ne sodortassanak!

Tartunk tőle, hogy a túlterjengő új hitelintézeti alapításoknak most is ez lesz a végeredménye. Mert jogosultnak tarthatjuk azt a föltevést is, hogy az új intézetek képtelenek lesznek elegendő és bő idegen tőkére szert tenni s az idegen tőke hiánya őket arra fogja indítani, hogy oktalán vállalkozásokba bocsátkozzanak, melyek véglegesen aláássák hitelöke. Már pedig ha a bizalom egyszer csökkenni kezd s ha bizalmatlanság esetleg oly időben támad, midőn a gazdasági viszonyok különben is mostohák, az könnyen fajulhat el általános bizalmatlansággá, s ez oly hitelválságot idézhet elő, melynek következményeit és végét emberi szem előre be nem láthatja.

Ha fölsőleges tőkénk vannak, melyeket nem értékesíthetünk és vállalatokba akarunk befektetni, nem sokkal célszerűbb-e, ha azokat oly vállalatokba fektetjük, melyek hazánkban még hiányoznak, s a melyek éppen azért inkább ígérnek biztos és jó jövedelmet? A hitelintézetnek az a feladata, hogy támogatassák a földmívelést, ipart és kereskedelmet. Nem sokkal célszerűbb-e tőkéinket egyenesen az ily vállalatokba fektetni, mint hitelintézeteket alapítani azok támogatására? A hitelintézeti alapítások terén szorítottunk vagy nagy vállalati bankok, vagy kisebb szövetkezetek alapítására. Az ily alapításokkal használhatunk, a kisebb bankalapításokkal — legyen azoknak neve bank vagy takarékpénztár — használni ugyan keveset használhatunk, de ártani igenis sokat árthatunk.

Ami specialitér a pécsi pénzintézeteket illeti, tagadhatatlan, hogy azok általánosságban elegendő tőkeerővel rendelkeznek és a hitelre szoruló igényeiket a legjobb igyekezettel szolgálják, aránylag alacsonyabb kamatláb mellett. A

tőkegyűjtésnek és olcsó hitelnek classikus és eléggé nem méltányolható példáját nyújtja a kölcsönsegélyző-egylet, mely egyaránt népszerű úgy a betevők, mint a hitelre szorulóknak előtt, habár tagadhatatlan, hogy az utóbbi években a részvény-könyvecskék utáni osztalék bár nem lényegesen, de folytonosan kevesbített. Mind a mellett a segélyző-egyleti könyvecskék még mindig igen tisztességes kamatot hajtanak és úgy a tőke-gyűjtésnek, mint a hitel-szerzésnek keresett módját és eszközét képezik.

Kiváló elismerés illeti a virágzó pécsi takarékpénztárt is és pedig úgy a tapintatos vezetésért, mint coulans eljárás módjáért, ámbár kétségtelen, hogy kissé több mozgékonyág egyaránt hasznára válnék úgy ez intézetnek, mint a hitelre szorulóknak, aminthogy utóbbi időben többször megesett, hogy idegen pénzintézetek nagy kölcsönöket helyeztek el Pécsen az itteninél alacsonyabb kamatláb mellett és mi azon meggyőződésben élünk, hogy nincs arra semmi szükség, hogy a pécsi birtokosok idegen pénzintézetek adófizetői legyenek, hogy tehát ezen hitel műveleteket, föl-téve, hogy azok megbízható alappal bírnak, a pécsi pénzintézetek is megkövethetők volna.

Bőséges készlettel rendelkezik hitelnyújtásra az egyházmegyei alapítványi pénztár és a megyei árvatár. Olcsó pénztár — egyes kiváltságosoknak — az osztrák-magyar bankfiók, jóval drágábbat — a bankfiók példáját követve szintén egyes kiváltságosoknak — a bankházak. Jó szolgálatot tesznek — bár emellett kamatláb mellett — a hitelre szoruló úgy nevezett „kisebb emberek“nek a központi takarékpénztár és a külvárosi takarékpénztár és éppen ez utóbbi pénzintézet az utóbbi időben nevezetes erőfeszítést fejt ki, hogy szenvedett veszteségeit kiheverve a nagymértékben mutatkozó hitel igényeknek megfelelhessen. Azon mozzalom, hogy új pénzintézetet alapítsák, mely a külvárosi takarékpénztár ügyeit rendezve azt magába olvaszssa, ép oly egészséges, mint gyakorlati, sőt határozottan szükséges is, mert egy oly pénzintézetnek, mely a kis iparos és kis kereskedő hitel-igényeit a mostaninál olcsóbb pénzzel elégítse ki, rég hiányát érezzük Pécsen, minek nyomasztó és gátló hatásával lépten nyomon találkozunk.

Reméljük, hogy e pénzintézetünk reformja mihamarább megvalósul, maga után vonva a „kis emberek“ hitelviszonyainak javulását, amelynél fontosabb kérdés alig képzelhető városunkban.

= A koronaérték facultativ behozatala. A hivatalos lap december 28. száma egyidőben Bécsben is az osztrák hivatalos lap) a pénzügyminiszternek egy hirdetményét közli, mely a koronaérték értelmének leírásán kívül a következő intézkedéseket tartalmazza:

Minden fizetés, a mely ausztriai értékben — még pedig akár ércpénzben!

akár nem abban — teljesítendő. a fizetésre kötelezett fél tetszése szerint koronaértékbeli aranyértékben is teljesíthető olyképp, hogy a husz-koronás aranyérme tíz osztrák értékű forinttal, a tíz-koronás aranyérme pedig öt ausztriai értékű frttal számítandó. Ugyanez a rendelkezés kiterjed az egy-koronásokra és a koronaértékekre szóló nikkell és bronz-érmekre is, olyképpen, hogy az egy-koronás ötven, a huszfilléres tíz, a kétfilléres egy, az egy filléres fél ausztriai értékű krajcárral számítandó, figyelemmel mindazonáltal az idézett 1892. évi XVII. tc. 19. §-ában az érmekre nézve megállapított fizetési erőre. a mely szerint a magánforgalomban senki sincs kötelezve egykoronásokat huszöt forint, illetőleg ötven korona, a koronaértékekre szóló nikkellérmeket öt forint, illetőleg tíz korona, bronzérmeket ötven krajcár, illetőleg egy korona összegben tul fizetésül elfogadni. Az állami és egyéb közpénztárak ellenben fizetésül az egykoronásokat korlátlanul, a nikkell- és bronzérmeket öt forint, illetőleg tíz koronaig terjedő összegben kötelesek elfogadni. Azonkívül ezek az érmék az annak idején e célra megjelölendő állami váltópénztáraknál kívánatra értékpenz ellenében a megállapított közelebbi módozatok mellett beváltandók lesznek.

Pár szó kereskedelmi és ipar-kamaránkról.

Minden változás vagy javulást hoz, vagy a viszonyok rosszabbulását. De minden újítástól jót várunk, azaz reméljük, hogy az újítás által a viszonyokat javíthatjuk. Hogy ezen remény mennyiben valósul, azt csak a gyakorlat, a jövő mutatja. Különféle horoszkopokat látunk, hallunk, mindenki tanácscsal, véleménynyel áll elő, így volna jobb, amugy előnyösebb.

A most lezajlott ipar és kereskedelmi kamarai választások által ezen testület élére egy egyén állítottat, kikéződés auspiciumok között kezdi meg működését (gyakorlott, képzett, igyekvő, céltudó ember és joggal elvárhatjuk és következtethetjük, hogy vezetése, azaz elnöklése alatt a kamara ténykedése hatásosabb, sikeresebb leend.

Nem elég ugyan, ha a kamara tagja jó kereskedő, vagy ügyes, szakavatott iparos; szükséges még, sőt megkivanandó, hogy kerülete bajait, a kereskedés, ipar, forgalom hiányait, gyarlóságait ismerje. Tudnia kell, ismernie a módot: mikép lehetne lendíteni, segíteni, orvosolni, miket kell kiküszöbölni, mit kellene javasolni. Miféle intézmények hiánya végett pang egyik-másik iparág, miért nem áll he ybeli kereskedelmünk azon a polcon, a melyet elfoglalhatna, geográfiai fekvésünk előnyös voltánál fogva.

Miután a kamara hivatása kerülete ipari és kereskedelmi érdekeit képviselni, ismernie kell a nemzetgazdaságtan főbb vonásait, ismernie kell, hogy mi a kereskedelem feladata, mi az iparé. A kereskedelem feladata az árukat térben és időben szétosztani és ily módon a fölösleget és hiányt kiegyenlíteni, ott keresi áruát a hol legelőnyösebb, a hol tehát relatív bőség létezik, és oda viszi, a hol aránylag többet fizetnek érte, a hol szorgos kereslet kicsiny készlettel áll szemben, ismernie kell minden létező faktorokat és okozati viszonyokat, hogy a népek gazdasági életét viszo-

nyitva ismertesse és így saját kerülete kereskedelmének és iparának praktikus szükségleteinek szolgálhasson; ismerje a különböző bevásárlási helyeket, valamint azokat, a hol bizonyos áruk jó kelendőségnek örvendenek.

A kormányt bizonyos hiányokról felvilágosítani, kívánalmakat és indítványokat felterjeszteni, szakvéleményt adni, statisztikai adatokat gyűjteni, a fennforgó állapotokat ismertetni és az ipariszkat ellenőriznie kell.

Miután az ipar eredménye, illetve sikere függ: a környék agrikulatális állapotától, termékenységtől, a talaj minőségétől, víz és föld célszerű hasznavehető viszonyától, vízierőktől, tüzelő anyag kellő mennyiségétől, művelési állapotoktól, tüke és munkaerőktől, forgalmi viszonyoktól, végre az ország ipari és kereskedelmi politikájától, mindezekre is ki kell terjeszteni figyelmét a kamarának.

Ha tehát csak részben tesz eleget mindezen követelményeknek, azaz csak fontosabbjait igyekszik olya tenni, hogy hathatós segédkezéseivel valjanak iparunknak és ezzel kereskedelmünknek, akkor meg lehetünk elégedve ténykedésével és aldasossá válik munkálkodása.

Hogy ezen intézmény szükségességét, fontosságát mily rég ismerik, mutatja, hogy Marseille-ben már 1650-ben létezett egy kereskedelmi és iparkamara, melynek tagjait onnállan választották magok közül az ottani iparosok és kereskedők a kormány hozzászólása vagy megkezdése nélkül. Ezen kamara oly sikereket tudott felmutatni, hogy 1700-ban a kormány a nagyobb városokban ily kamarákat létesített.

Jelenleg ezek Franciaországban mint „chambres de commerce” és „chambres consultatives des arts et des manufactures” működnek és hogy mily eredménnyel, azt mutatja Franciaország virágzó kereskedelme, melynek emelkedésében nem kis részk van. A kamara tagjainak tanácsosa-cimük.

Most csak általánosságban igyekezünk vázolni a kamara teendőit és épen azért, mert oly tág hatásköre, mert oly sokféle lehet iparunk, kereskedelmünknek hasznára, csak egy kevés akarát, egy kevés öntudatos törekvés kell, hogy egyrészt céljának megfelelően, másrészt azon elismerést arassa, melylyel tartozunk eddig és eddig is adóztunk. Ha tehát csak valamivel nagyobb energiát fejt ki a kamara és igyekszik azon iparágakat fejleszteni, melyek nálunk létjogukat eddig is bizonyították, — ha közlekedési utaink kiterjesztését, vasúti összeköttetéseink kibővítését és forgalmi viszonyaink javítását elérheti, — hitelviszonyainkon javíthatna, akkor senki sem fogja megtagadni tartozó elismerését.

Hogy mindez nehéz feladat, hogy ehhez ernyedetlen, önzetlen munkásság szükséges, az tagadhatatlan; de miután iparosaink és kereskedők színe-java van hivatva társaik érdekeit képviselni és megóvni, nem kételkedünk, hogy a kitűzött célt elérjük és a hozzájuk fűzött eredményeket megvalósítjuk.

K.

Hirek.

— **Hymen.** K i n d l S. Ferenc pécsi börgyáros eljegyezte K r e t h Tercsi k. a. t., K r e t h Antal iván-dárdai birtokos leányát. — Dr B e r n á t Béla ügyvéd eljegyezte R o b o z István kir. tanácsos, a „S o m o g y” szerkesztőjének leányát: A t a l a k. a. t. — B r a u n Herman cs.

és kir. katonai élelmezési tiszt eljegyezte G i r ü n I g n á c tekintélyes pécsi borkereskedő leányát: E t e l k a k. a. t.

— **A pécsi nemzeti kaszinó-egyesület** 1893. évi január hó 8-án d. e. 10 órakor tiszttűjtő közgyűlést, 1893. évi január hó 15-én d. e. 10 órakor pedig r e n d e s közgyűlést tart, melyekre a tag urak tisztelettel meghívattak.

— **Uj aljegyző.** P o l l á k Sámuel váci kir. járásbírósi joggyakornok a tamási kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezetett ki.

— **Siklós város bírájává** újból és egyhangulag B e l i c s e k Gyula választott meg. Helyettes bíró lett Adamovits István, pénztáros Novoszel István, közgyám Kossa Gábor.

— **A pécsi kir. tábla működése.** A királyi táblák decentralisatiójának első évfordulójakor — a táblák által végzett munka statisztikáját hánytorgatva, nem egy gúnyos és rosszakaratu célzás történt a fennlévő hátralékok nagy számára, ami pedig nem is lehetett másként, mert hisz a táblák első évi munkásságának és idejének egy részét a kezdet és alakulás nehézségei benitották meg. A most lezáruló év, úgy látszik, nagy haladást fog eredményezni. A mi épen a pécsi kir. tábla működését illeti, itt a végzett munka őriáinak mondható és szép eredménye annak az önfeláldozó buzgalomnak, melylyel táblánk bírái hivatásuknak szentelik magukat, lemondva kenyelemről és a kívánatos szórakozásról, csak hogy a hátralékokat apaszakthassák. E működés számokban kifejezve következő: Az 1891-dik év végével maradt hátralék polgári 2058, büntető 551, összesen 2609. 1892. évben érkezett polgári 6818, büntető 3610, összesen 10428. 1892. évben elintéztett polgári 8009, büntető 3860, összesen 11869. Maradt hátralék polgári 867, büntető 301. Összesen 1168, tehát 1444-el kevesebb mint mult év végével, vagyis a pécsi kir. tábla nemcsak a beérkezett darabokat intézte el, hanem a régi hátralékból is földolgozott 1441 darabot. Ha a többi kir. táblák is oly eredménnyel dolgoztak, mint a pécsi, úgy a f. év végéig minden hátralék földolgozása remélhető.

— **Uj plebános.** Veliskovei plebánossá B a t ó Ferenc káplán nevezetett ki, ki az esküt f. hó 2-án tette le.

— **Petőfi-ünnepély Pécsen.** Vasárnap január hó 1-én tartotta meg a „P a x i r o d a l m i - k ö r” Petőfi estélyét a „Hattyu” nagytermében, melynek közönségünk nagy várakozással nézett eléje. Pont 5 órakor a nagyterem már telve volt szép közönséggel, úgy hogy a később jövők már alig jutottak helyhez. Ez alkalomra Holló Zsigmond festőnk lerajzolta Petőfi arcéjét, mely hűségénél és sikerült kivitelénél fogva általános meglepetést és tetszést aratott. A közreműködőkről csak bátorítással szólhatunk, tekintve, hogy azok nagyobb része ez alkalommal lépett először a nyilvánosság elé. Az estélyt W a l l f i s c h Pál nyitotta meg prologgal, mely

után Hoch József értekezett Petőfi élet-történetéről igen érdekesítően. Ezután H e r c z e g h Jenő szavalta el Lenkei Henrik tanárnak lapunk mult számában közölt, „Petőfi nem halt meg” című szép költeményét. Majd W e i s s Mór értekezett Petőfi szerelméről. Ezután következett az est kimagasló pontja G ü n s b e r g e r József elszavalt egy részletet Petőfi „S a l g ó j á b ó l” oly meghatóan, hogy befejezte után 3-szor kellett szünni nem akaró taps közepette megjelenni. S t r a u s z e r J. József jellemezte Petőfit, mely után A l t m a n n Géza lelkesülten szavalta el a nemzeti dalt és F e k e t e József alelnök zárbeszéde rekesztette be a gazdag műsort és élvezetes estélyt, melynek rendezői Holló Zsigmond, Guttman Zsigmond és Günsberger József voltak. A derék körnek további működéséhez kintartást kívánunk!

— **Meghívó.** Van szerencsénk a t. tag urak becses tudomására hozni, miszerint egyesültünk az alapszabályok 25. §-a értelmében január hó 8-án d. u. 5 órakor a belvárosi népi-skola dísztermében — rendkívüli közgyűlést — tart, melyre az összes tagok ez uton is meghívattak. Tárgy: Alapszabályok módosítása. Indítványok. Kiváló tisztelettel. Pécsi Kerékpár Egyesület választmánya.

— **Véglegesítés.** A megyéspüspök E c k h a r d t Antal tanítóképezdei ének-és zenetanárt ez állásban december hó 30-án hozott határozatával véglegesítette és öt 200 frt fizetésjavításban részesítette. A megyéspüspök ezen jutalmazó ténye legjobban bizonyítja, mily meglegedésre tölti be Eckhardt ur ének-és zenetanári állását, ami nem is csoda, lévén ő a legképzettebb zenészek egyike. Eckhardt ur a bécsi conservatoriumot végezte, volt 7 évig organista a mödlingi plebánia-templomban, ezen kívül színházi énekkorrepetitor, majd 7 és 1/2 évig katonai zenekarokban mint dirigens, aki zeneszerzéssel is foglalkozott. Egyiránt jártas és képzett tehát úgy az egyházi, mint a világi zenében. A pécsi püspöki tanítóképezdeben immár a negyedik éve működik és pedig igen szép eredménnyel, amit a zenevizsgálatokon résztvevők a legnagyobb elismeréssel konstataáltak. Teljesen alaptalan tehát azon föltevés, hogy az egyházmegyei kántortanítók képzése nem hivatott kezekben van; ellenkezőleg: ezek kiképzése a legalaposabb, minek üdvös hatása már a legközelebbi jövőben érezhető lesz.

— **Kimutatás.** A szt. Ágostonról címzett pecs-budai külvárosi plebániában 1892. évben született összesen 320. (Fiu 154 és leány 166.) Ezek közül meghalt összesen 42. Házasságot kötött 86 pár. Meghalt ez évben összesen 406. Szélhűdésben meghalt 14. Sarlahban 5. Difteritisben összesen 125 és pedig januárban 1, februárban 2, márciusban 3, áprilisban 6, májusban 7, júniusban 7, júliusban 5, augusztusban 2, szeptemberben 11, októberben 23, novemberben 33, decemberben 25. A többi más és más betegségben halt el.

Kinevezések. Perczel Sándor pécsi bírói albiró ő felsége a király a devecseri járásbíróvához járásbíróvá nevezte ki. — Csészák Miklós keszthelyi albiró a nagykanizsai törvényszékhez bíróvá. — Péterfy Béla kaposvári trvszéki jegyző Marcaliba albiróvá. Kazán János nagyatádi bírói díjnak a felső-putyai bíróvához irnokká neveztetett ki.

— **Áthelyezett bíró.** Göbel Gyula devecseri járásbíró törvényszéki bírói minőségben áthelyeztetett a pécsi kir. tszékhez.

— **A kaposvári közjegyzői állás** áthelyezéssel tölthetett be, áthelyeztetvén oda P. Lajos sádi közjegyző. — Az így megürült sádi közjegyzői állásra erős kilátásai vannak dr. Tolnay Géza pécsi közjegyző-helyettesnek és óhajtuk is, hogy ez állást elnyerje.

— **A pécsi izraelita hitközség elöljárósága** vasárnap választott meg. A képviselőtestület elnökül dr. Loewy Lipót orvost, ki eddig az alelnöki tisztet viselte, szerette volna megválasztani és a jelöltséget föl is ajánlotta, mit azonban dr. Loewy nem fogadott el. Ezután elnökké Engel József 2 és Krausz Simon 13 szavazata ellenében 18 szóval Wertheimer Jakab borkereskedő választott meg; alelnök lett újból, 36 szavazatból 34 szóval dr. Loewy Lipót. Ezután megválasztották az elöljárósági tagok, valamint az iskolaszék tagjai. Reméljük, hogy a pécsi izr. hitközség a jövőben is méltóan fog representálni és felekezeti életüket békés nyugalomban fogják fejleszteni.

— **Jégünnepély.** A pécsi koresolyaegylet f. hó 8-án az egyleti jégpályán nagy ünnepélyt rendez. Lesz katona-zene, villanyvilágítás és számos látványosság. A rendezőség egész sorát a meglepetéseknek tervezte a napra és Corti gróf ezredparancsnok készséggel bocsátotta rendelkezésre utászait, kik egész hóvárost fognak ott építeni, ha t. i. lesz hó, — amire különben alapos kilátás van — nó meg jég. De ez aztán már legyen ám!

— **A Horváth-Kokán** féle szenzációs bukási ügyben Bolgár Kálmán ügyvéd, mint a család jelenlegi képviselője részéről következő nyilatkozat közlésére kértünk fel: „Horváth Ignác és neje ellen csőd kértvén, a bukás körül oly túlzott hírek bocsájtattak szájra és úgy a vagyonbuktak, mint hozzátartozók vagyoni körülményei oly ríktó színben tüntetettek fel, melyek a tényállás valóságával nem csak ellenkeznek, de egyáltalán hitelt sem érdemelnek. Sajnos félreértés és helytelen tanácsadás folytán a zavar megtörtént ugyan, de minthogy a vagyoni állapot a tartozásokat jóval túl fedezi és mindennemű tartozás teljes ki egyenlítése iránt a szükséges lépések már folyamatba tetettek, a csőd mielőbbi megszüntetése a legrövidebb idő alatt kilátásban van. Enek befejezésével a különböző hírlapi tudósítások is a valóban őszinte feltárása mellett cáfolatot nyerendnek, s ezzel az egész ügy szenzációs jellegét el fogja veszteni.

— **A délelőtti tanítás** ügyében a közoktatásügyi minster körrendeletet in-

tezett az összes középiskolákhoz, akadaltolt jelentéstételre szólítva föl az igazgatókat. A minster kijelenti, hogy a délelőtti tanítást oly városban, hol több középiskola van, csak akkor engedje meg, ha mind a két intézet kívánja ez ujitást. Ily módon, minthogy a pécsi főgymnasium nem barátja a délelőtti tanításnak, abból városunkban aligha lesz valami.

— **Tanárok mozgalma.** Az ország tanári karában erős mozgalom indult meg azon terv ellen, mely a tisztviselők fizetésének rendezéséről hozandó törvény keretében a tanárokat a IX. díjosztályba sorozva különbséget tesz a fővárosi és vidéki tanárok között. A tanárok állásfoglalása nagyon is helyes, mert valóban nem képezhető nagyobb képtelenség, mint a tanároknak díjosztályba sorakozása és a szerint való megkülönböztetése, hogy Bpsten lakk-e, vagy a vidéken. A pécsi főreáliskola tanári kara szintén foglalkozik e kérdéssel és állásfoglalását jelezni fogja. Kívánjuk, az ország reputációja érdekében, hogy tanáraink mozgalma sikerre vezessen.

— **A városi fogyaztási hivatal** f. hó 1-ével megkezdte működését dr. Tróber Aladár vezetése alatt. Jelenleg a bor és cukor készlet fölvétele van folyamatban és e nagy mű csak pár nap alatt fog befejezteni.

— **A mohácsi uj aljárásbíró** dr. Csányi Ivan december 30-án foglalta el hivatalát.

— **Feleséggyilkos.** Bari Bandi dunaszekesi földműves m. hó 29-én este nejének kívül regóta rossz viszonyban élt s kit már több ízben agyonveréssel fenyegetett — fejszével ketté hasította fejét. Midőn az összerogyott, felül rá még összetiporta a mellét s vérében fetrengve otthagya. Az asszony életéhez nincs remény. Barit másnap délben a csendőrség letartoztatta.

— **A szegszárdi fogyasztási adó bérletét** Rosenfeld Mór nevű bérő vette ki a pénzügyigazgatóságtól 40 ezer forintért. A szerződést m. hó 30-án írták alá. Így városunk ismét elesett a bérletől. Boda Vilmos szegszárdi országgyűlési képviselő vezetése alatt Hirling Ádám városi jegyző és Takler József bíró felutaztak ugyan Budapestre a pénzügyministerhez, hogy a bérletet a legtöbbet ígérő Rosenfeld ellenében Szegszárd kapja meg, — de későn jártak, mert a szerződést időközben megkötötték. A bonyhádiak élelmesebbek voltak, mert táviratilag fordultak a pénzügyministerhez s a bérletet 18500 frtért meg is kapták.

— **Halálozás.** Varga Kázmér főgymn. III-ik osztályu tanuló meghalt folyó hó 1-én, életének 13-ik évében. — Sohr József volt 48-as honvéd, a baranyamegyei hadastányegylet tagja meghalt m. hó 31-én életének 66-ik évében — Özv. Zádria Edéné szül. Schuk Jozefa meghalt. m. hó 30-án, életének 29-évében. — Dr. Tarnai Károly mohácsi ügyvéd édesanyja özv. Sulik Ferencné meghalt 73-ik évében. Béke hamvaikra!

Tanítói könyvtár. Fölkérettünk a következő megrendelési fölhívás közlésére: Leikes tanítóink csak úgy boldogulhatnak

iskolai teendőikkel, ha azok elvégzésében biztos kalauzra támaszkodhatnak. Ezen igazságtól áthatva elhatároztam, hogy „tanítói könyvtár” címen megindítok egy több füzetből álló gyűjteményt, mely néptanítóink gyakorlati igényeit szemmel tartva azt fogja tartalmazni, mire nekik leginkább szükségök van, t. i. az egyes tantárgyak módszertani kezelésmódját. Még pedig tartalmazni fogja az 1. füzet az 1. 2 és több tanítós népközpont részletes tantervét (lekerendekkel és az osztatlan iskolában működők számára a szükséges fejtegetésekkel), a 2. füzet az alsóosztályok módszertanát (írvaolvasás, szemléltetés és számolás methodikáját), a 3. füzet hozza a 3.-6. évfolyam számvetési oktatásának módszerét, a 4. füzet ugyanezen osztályok olvasási-, nyelv és realoktatásának tanulmódját. Ha a füzeteket t. tanítótagunk melegen fölkölni szives lesz, miben eddigi műveim elég széleskörű elterjedése után kételkednem sem lehet, akkor 5. füzetül „Összhangzattanom” új kiadását bocsátom közre, melynek új kiadását oly sokan kívánják, 6. füzetül pedig növény- és állatnaplart, állat- és növényföldrajzot adok, melynek néptanítóink természetrajzi tanításukban jó hasznát veendik. A „Tanítói Könyvtár” minden füzete 4-5 nyom. ivre fog terjedni és egyenkint 50 krért (1 korona) rendelhető meg, megszerzése tehát nagyon könnyűvé tétetik néptanítóinknak. Az előfizetési összeg be- küldése esetén bérmentve küldetnek szét a füzetek. Az 1. füzet újévkor, a 2. füzet február havában, a 3. áprilisban, a 4. füzet júniusban jelenik meg. A következő füzetek megjelenési határidejét a 3. vagy 4. füzet szétküldése alkalmával fogjuk közhírré tenni. Egyelőre tehát a 4 első (vagy azok közül bármelyik külön) füzetre fogadtatnak el megrendelések, illetőleg előfizetések. Kérve vállalatunk tömeges páfogatást, hazafiai tisztelettel vagyunk Pécsen, 1892. november 7-én. Schultz Imre, tkp. tanár, a Szt.-István-Társulat tudom. és irodalmi osztályának és könyvvizsgáló bizottságának tagja, mint a Tanítói Könyvtár szerzője és Budapestben, 1892. november 28-án Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. kir. udvari könyvkereskedése, mint a „Tanítói Könyvtár” kiadója, Budapest. Andrassy-ut 21. sz.

Vegyes hírek.

A tolnai kaszinó elnökévé dr. Freud Henrik, igazgatójává Eisenbarth Gyula választott meg. Löwy Ignác Bonyhádon eljegyezte Engel Berta k. a. t. Paksról. — Gyurkovits László szegszárdi bírói albiró áthelyeztetett Budapestre. — A tamási polgári olvasóköri elnökévé Szokola János, alelnökévé Szalay János választott meg. — Dr. Kovács Soma orvos Döldváról Mohácsra költözött. — Dr. Csémpesz Kálmán ügyvéd Letenyén oltárhoz vezette Wesel Róza k. a. t. — Biró Ákos tartalékos hadnagy az „Első Magyar. Ált. Bizt. Társaság” kaposvári föltisztviselője eljegyezte Helischauer József vasuti főmérnök leányát Hedvig k. a. t.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécsen.

Gabona-árak.

hivatalosan feljegyezettek Pécs szab. kir. város 1892. évi december hó 31. napján tartott hetivásárán

	őszi	frt—kr.	—frt—kr.
Buza	tavaszi	—	—
	(új)	6 · 70	6 · 60
Kétszeres	(ó)	—	—
	(új)	5 · 60	5 · 50
Rozs	(ó)	—	—
	(új)	5 · 60	5 · 40
Árpa	(őszi)	—	—
	(tavaszi)	—	—
Zab	(új)	—	—
	(őszi)	—	—
Bükköny	(tavaszi)	5 · 50	5 · 30
	(új)	—	—
Repece	uj	—	—
Kukorica	mm.	—	—
	mm.	4 —	3 · 80
Széna	mm.	2 · 20	2 —
Szalma	mm.	1 · 20	—

Kinálat : gyenge.

Mintegy 120 gabonaköcsi volt a piacon.

Nagy forgalmu és biztosított jövedelmü

reáljogu gyógszertár

szab. kir. városban eladó. 4 98

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

A pécsi nemzeti casino egyesület

1893. évi január hó 8-án d. e. 10 órakor

tisztújító közgyűlését,

1893. évi január hó 15-én d. e. 10 órakor pedig

rendes közgyűlését

tartja, melyekre a tag urak tisztelettel meghívotnak.

Az elnökség.

!! A farsangi időnyre !!

Legérdekesebb és tartós értékű órák és ékszerpek kaphatók

THURN EMIL és Társa

órák és ékszerpek gyári raktárakban

Pécsett, Király-utca 1. szám, a Központi Takarékpénztár (Bazár) épületében.

Van szerencsénk a közelgő karácsony, újév- és farsangi időnyre legkedvesebb. — mert maradandó értékű — ékszerpek és órákat ajánlani, mely tárgyak nálunk folyton, ez idő szerint pedig különösen dús választékban raktáron vannak s szabott

gyári árakon kaphatók:

Ék-szerpek :

- Brilliánt fülbevalók 35 forinttól.
- Brilliánt gyűrűk 12 forinttól.
- Arany karkötők 9 forinttól.
- Arany női és uri óraláncok 6 forinttól.
- Velencei arany nyakláncok, zománcozott párisi amulettekkel 5 forinttól.
- 14 k. arany fülbevalók 1 forint 80 krajcártól feljebb.
- Ezüst karkötők 1 frt 80 krtól feljebb.

Legnagyobb gyári főraktár valódi schweici zseborákból.

- Női aranyórák 15 frttól.
- 14 k. arany női remontoir órák kettős köpenynyel 20 frttól.
- 14 k. arany uri remontoir órák 28 frttól.
- Ezüst remontoir órák finom szerkezettel 8 frttól.
- Legnagyobb választék ingaórákban gyári árakon, melyek havonkint és hetenkint huzandók fel. 8 frttól fölfelé.

Amerikai ébresztő órák 2 frt 40 krtól feljebb.

Szives figyelembe!

Mint hogy összes óráink a legkitűnőbb szerkezetű első rangu gyártmányok s azokat csak alapos szabályozás és kipróbálás után bocsátjuk áruba, nagyon tisztelt vevőinknek **5 évi jótállást** bátran biztosíthatunk; mindkét szakmánkba vágó javításokra különös nagy gondot fordítunk, s a megrendeléseket lehető leggyorsabban, jutányosan, a legjobb megelégedésre teljesítjük.

Kiváló tisztelettel

Thurn Emil és Társa
chronometer műórák és ékszerész.

Vidéki megrendelések postafordultával lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Régi törött arany- és ezüst-tárgyak vagy órák a legnagyobb áron becsérletetnek.

As ékszerpek a m. k. főfémjelző hiv. által jelezve vannak s tárgyak valódiságáért jótállunk.

UJ MAGYAR LEXIKON.

A nagy közönség bizonyára már értesült azon körülményről, hogy a „Pallas“ irodalmi vállalat egy nagy magyar lexikont ad ki, melynek első kötete már a napokban megjelent a könyvpiacra.

A „Pallas Nagy Lexikona“ ugye belső, tudományos értékére, mint a kiállítás díszességére nézve tud fogja szárnyalni a legjobb német és külföldi lexikonokat, mert míg egyrészt ezek anyagát kritikailag felhasználja, másrészt azoknál újabb keletű lévén, tetemesen bővebb, teljesebb lesz. Megjelenik 16 nagy kötetben, 12000 szöveg-oldallal, 240 fametszeti melléklettel, 64 szinnyomatu képpel, 2000 szöveg-illustrációval és 166 térképpel.

Egy kötet (félbőr-kötésben) 6 firt és így az egész mű ára 96 firt.

Fölöslegesnek tartom e nélkülözhetetlen mű megszerzését hosszasan ajánlani. És ez alkalommal egyedül annak közlésére szorítokozom, hogy a „Révai Testvérek“ cég, a „Nagy Lexikon“ fő képviselője által a „Pallas Lexikon“ képviselőségével Pécsre és Baranya megye területére megbízattam, ennek folytán kérem, hogy a megrendelések hozzám intéztessenek.

A „Pallas Nagy Lexikona“, melynek mintakötetei nálam (a Lyceum-nyomdában) megtekinthetők, sőt kívánatra házhoz is küldhetők — megszerzhető a **bolti áron havi 1 firt 50 kr részletfizetés mellett**, mely fizetések a postatakarékpénztáraknál eszközözendők, mi által tetemes portó takarítatik meg. Oly kedvezmény, oly előnyös vásárlási mód és alkalom ez, mely mellett még a legszegényebb sorsú intelligens egyén is nehézség nélkül megszerezheti és kifizetheti e nagyszerű művet.

E nagy irodalmi vállalatot a nagyközönség jóakarató pártfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

Feiler Mihály,

Lyceum-nyomda-épület.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden **ártalmas anyagtól** s a legnagyobb eredménnyel használatnak az altesti szervek betegségeinél, különösen a hajtok s vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és amellet egészen ártatlan: abb

s z é k r e k e d é s e k e t

a legtöbb betegségeknek e biztos forrásait olvasni és cukrozott alakja mit még a gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacso **dr Pitha** u ar tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kiténtve.

Egy 15 labdacso tartalmazó doboz **15 kr**, egy henger (8 doboz, 12 labdacso) ára **csak 1 firt o. é.**

Óvás! Minden doboz a melyen a cég: gyógyszerár »zum heil. Leopold« nem áll és hátsó oldalán védjegyünk nem fordul, hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz s nemesak semmit eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan **Neustein-féle Erzsébet-labdacsokat** kell kérni és ezek

a botikékban és használati usításán az itt látható aláírással vannak ellátva. Hauptniederlage in **Wien**: Apotheke »zum heil. Leopold« des Ph. Neustein Inerstadt, Ecke der Planken u. Spiegelgasse. Hauptniederlage in **Fünfkirchen** Apotheke S. Sipöcz, L. Szigá und Lei die Barmherzigen. in **B.-Sellye** F. Uwira

*Neustein-Féle
Gyógyszerár*

Elköltözés következtében

gazdagon felszerelt **ékszerész- és óras** üzletünkben mindent

gyári árakon alól is

elárusítunk, mit a n. é. közönség tudomására adva vagyunk

tisztelettel

KOHN és TÁRSA

ékszer- és órarakttára

Pécsert, Király-utca 7-ik szám.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye (tetemesen nagyobbítva)

Pécsert, Ferenciek-utca 11. sz.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó, disz- és ebédülő szobák**, mindennemű **fa, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók** és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Biztosítási ügyekben

minden kérdésben

vonatkoznak bár azok **élet, tűz** vagy
általánosbiztosításokra, a legszí-
vesebben ad felvilágosítást

Feiler Mihály,

az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“ pécsi címzetes főügynöke.

Legérdekesebb s legtartósb értékű ajándékok!

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

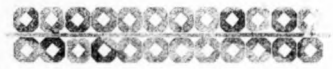
Király-(fő)-utca, a „Hattyu“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)-utca, Mestrics-féle házban.

Egy pontos járásu ébresztő óra	2 frt 80 kr.
Állany Remontoir-óra	4 frt 80 kr.
Ezüst Cylinder Remontoir-óra	7 frt 50 kr.
Ezüst Ancer-Remontoir kettős fedéllel	10 frt 00 kr.

Egy ezüst Ancer,
Toula-Remontoir-
óra, finom szerke-
zettel 16 frt.

8 nap járó esinos
iroda-óra 4 forint
20 kr.

Szemüvegek finom lencsékkel 1 forint 40 krajezár.
Orrszoritók finom lencsékkel 1 forint 40 krajezár.

8 nap járó esinos
inga-óra 12 forint.

14 nap járó és ütő
inga-óra 16 forint.

14 nap járó finom
salon-óra 20 frt.

Nagy raktár legfinomabb uri és női arany órák-
ból, gyémánt, brilliáns, nemes opál és igaz-gyöngy
ékszerekből.

Mindennemű avult arany és ezüst tárgyak, vala-
mint mindennemű pénznemek legmagasabb áron
bevéltatnak.

Óráknál 5 (öt) évi jótállást nyújtok.

Kiváló tisztelettel

Schönwald Imre.

S z a b o t t g y á r i á r a k !

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!